

Teresa Lipko

Specjalność opiekuńczo-resocjalizacyjna w ramach studiów pedagogicznych w Wyższej Szkole Humanistycznej TWP w Szczecinie

Edukacja Humanistyczna nr 1 (30), 253-255

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Specjalność opiekuńczo-resocjalizacyjna w ramach studiów pedagogicznych w Wyższej Szkole Humanistycznej TWP w Szczecinie

*Wiedzę buduje się z faktów, jak dom buduje się z cegieł;
ale samo nagromadzenie faktów nie jest wiedzą,
tak jak stos rzuconych cegieł nie jest domem.*

Henri Poincaré

Celem studiów pedagogicznych w zakresie specjalności opiekuńczo-resocjalizacyjnej jest przygotowanie studentów do pracy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, socjalizacyjnych, resocjalizacyjnych i interwencyjnych. Wiedza zdobyta podczas studiów oraz doświadczenie nabyte w trakcie praktyk specjalistycznych stanowią podstawę do samodzielnej aktywności zawodowej absolwenta na rzecz jednostek, rodzin, środowisk i grup społecznych potrzebujących różnych form wsparcia opiekuńczo-wychowawczego, profilaktycznego, a także oddziaływania resocjalizacyjnego.

Praca w charakterze pedagoga, w szczególności pedagoga resocjalizacyjnego, jest odpowiedzialna, trudna i mozolna. Jest służbą drugiemu człowiekowi: skrzywdzonemu dziecku, maltretowanej żonie, ale również alkoholikowi i przestępcy. Być profesjonalistą w zawodzie pedagoga to przede wszystkim oddzielić czyn od człowieka. Zły czyn należy potępić, ale człowieka zawsze uszanować i dać mu szansę.

Jedynym sposobem, aby wyposażyć w tę umiejętność studentów pedagogiki jeszcze przed podjęciem pracy zawodowej, jest umożliwienie im bezpośredniego kontaktu z osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej – nie tylko w trakcie praktyk, ale również podczas wspólnych działań podejmowanych razem z wykładowcą. Wykładowca może inspirować, służyć przykładem, pomóc rozwiązać dylematy natury etycznej czy moralnej. Łatwiej jest bowiem pomagać ofierze, o wiele trudniej sprawcy.

Działania te nie byłyby jednak możliwe bez nawiązania współpracy z otoczeniem. W ramach prowadzonych przeze mnie przedmiotów, takich jak: pedagogika resocjalizacyjna, metodyka resocjalizacji, patologie społeczne, profilaktyka zachowań patologicznych, warsztaty pracy z rodziną, warsztaty specjalistyczne, nawiązałam współpracę z Domem Dziecka w Policach, Schroniskiem dla Bezdomnych Kobiet z Dziećmi w Szczecinie-Płoni, Policijną Izbą Dziecka w Szczecinie, Zakładem Karnym w Nowogardzie, Zakładem Karnym w Gorzowie Wielkopolskim, Fundacją „Instytut św. Brata Alberta” w Świnoujściu, Wspólnotą Anonimowych Alkoholików Okręgu Zachodniopomorskiego.

Francis Bacon powiedział: „Prawdziwa wiedza to znajomość przyczyn”. Studenci Wyższej Szkoły Humanistycznej TWP w Szczecinie specjalności pedagogika opiekuńczo-resocjalizacyjna mają możliwość wczucia się w sytuację osoby uzależnionej podczas mityngów Anonimowych Alkoholików, organizowanych w ramach moich zajęć na uczelni, a także tych, na które jesteśmy zapraszani. Mają możliwość zrozumienia przestępcy podczas spotkań terapeutycznych ze skazanymi w Zakładzie Karnym w Nowogardzie. Spotkania tego typu są obecnie jedynymi w Polsce praktykowanymi w takiej formie. Studenci wraz ze mną i terapeutą panem Leszkiem Podoleckim spędzają trzy godziny na wspólnej dyskusji poświęconej przede wszystkim przyczynom wstąpienia na drogę przestępstwa, przebywając w sali widzeń bez obecności służby więziennej. Dziesięciu skazanych biorących udział w spotkaniu to głównie

osoby z wyrokami: 15, 25 lat i dożywocie, skazani za przestępstwa przeciw zdrowiu i życiu człowieka.

Resocjalizacja penitencjarna jest niezwykle złożonym procesem. Nawracanie przestępcy wymaga bowiem przede wszystkim wyzbycia się woli dokonywania przestępstw i wzbudzenia woli pragnienia czynienia dobra. Bez przemiany moralno-duchowej skazanego, bez uruchomienia poczucia winy, skruchy i gotowości do odpokutowania swoich czynów nie jest to możliwe.

Dzięki bezcennej współpracy z Zakładem Karnym w Nowogardzie i Fundacją „Instytut św. Brata Alberta” w Świnoujściu zorganizowano w Wyższej Szkole Humanistycznej TWP w Szczecinie panele dyskusyjne i konferencję z udziałem wiceministra sprawiedliwości Stanisława Chmielewskiego dotyczące resocjalizacji penitencjarnej.

W Wyższej Szkole Humanistycznej TWP w Szczecinie 21 marca 2012 r. odbył się panel dyskusyjny na temat *Możliwości przemiany moralno-duchowej więźniów* w procesie resocjalizacji, w którym udział wzięli: sędzia Jarosław Giecwicz – przewodniczący V Wydziału Penitencjarnego Sądu Okręgowego w Szczecinie, mjr Ryszard Chruściel – zastępca dyrektora Zakładu Karnego w Gorzowie Wielkopolskim, por. Robert Pacholski – wychowawca w Zakładzie Karnym w Goleniowie, Leszek Podolecki – prezes Fundacji „Instytut św. Brata Alberta” w Świnoujściu, ks. kapelan mgr Robert Kos – kapelan Okręgowej Służby Więziennej oraz kapelan Aresztu Śledczego w Szczecinie, Łukasz Żebrowski – piłkarz Pogoni 04 Szczecin oraz byli więźniowie mający za sobą wieloletnie wyroki pozbawienia wolności: Marcin K., Marcin R. i Wojciech J.

Eksperti od resocjalizacji – mistrzowie w swych zawodach oraz nawróceni przestępcy zasiedli po raz pierwszy przy jednym stole, otwierając nowy rozdział w resocjalizacji!

W dniu 19 marca 2013 r. odbył się panel dyskusyjny *Proces resocjalizacji penitencjarnej a przemiana moralna więźniów*. W trakcie panelu poruszona została tematyka efektywności wspólnych oddziaływań penitencjarnych zakładu karnego, sądu penitencjarnego, kapelanów więziennych, organizacji pozarządowych i studentów WSH TWP w kształtowaniu społecznie pożądanых postaw osób skazanych na wieloletnie wyroki pozbawienia wolności. Dzięki panelowi studenci zapoznali się z procesem resocjalizacji w praktyce.

W dniu 12 kwietnia 2013 r. w siedzibie uczelni przy ul. Monte Cassino 15 odbyło się wyjazdowe posiedzenie Rady Głównej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym z udziałem wiceministra sprawiedliwości Stanisława Chmielewskiego i Rady Terenowej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym.

Rada Główna ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym została powołana przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 21 sierpnia 1998 r., na jej czele stoi Minister Sprawiedliwości. Natomiast Radę Terenową Okręgu Szczecińskiego powołał Wojewoda Zachodniopomorski w dniu 19 marca 2012 r. Przewodniczy jej Prezes Sądu Okręgowego w Szczecinie Halina Zarzeczna.

Radę Główną reprezentowali: Stanisław Chmielewski – sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Hanna Pawlak – sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie, Leszek Podolecki – Fundacja „Instytut św. Brata Alberta w Świnoujściu”, ks. Paweł Wojtas – naczelny kapelan więziennictwa Kościoła Rzymskokatolickiego, Sławomir Stasiorowski – Ministerstwo Sprawiedliwości, Małgorzata Grygoruk – zastępca kuratora okręgowego Sądu Okręgowego w Warszawie, Jakub Bednarek – przedstawiciel Ministra Spraw Wewnętrznych, Marcin Tollik – przedstawiciel Ministra Obrony Narodowej, ks. Mieczysław Puzewicz – Stowarzyszenie POSTIS.

Radę Terenową reprezentowali: Halina Zarzeczna – prezes Sądu Okręgowego w Szczecinie, Jarosław Giecwicz – przewodniczący V Wydziału Penitencjarnego Sądu Okręgowego

go w Szczecinie, Marian Szabo – były przewodniczący V Wydziału Penitencjarnego Sądu Okręgowego w Szczecinie.

Jeden stół połączył ekspertów ds. resocjalizacji z nawróconymi przestępcami. Wysłuchanie więźniów z wieloletnimi wyrokami, m.in. za najcięższe przestępstwa, było dla zebranych niezwykle lekcją życia. Dowodem na to, że każdy człowiek może się zmienić, jeśli ma taką wolę i sprzyjające warunki społeczne. Oddzielenie czynu (przestępstwa) od sprawcy (człowieka) stało się przesłaniem dla profesjonalistów resocjalizacji. Ból, cierpienie, łzy, walka podejmowana codziennie przez skazanych, aby zachować ludzką godność, na długo pozostały w pamięci uczestników konferencji.

10 maja 2014 r. zespół muzyczny „Pod Prąd” z Zakładu Karnego w Nowogardzie przygotował specjalnie dla władz uczelni i studentów pedagogiki opiekuńczo-resocjalizacyjnej koncert własnych przebojów, po którym dyskutowano na temat roli muzyki w resocjalizacji penitencjarnej.

Wszystkie te wydarzenia miały miejsce dzięki niezwykle zaangażowaniu studentów Wyższej Szkoły Humanistycznej TWP w Szczecinie. Działanie zbliża ludzi, ukazuje różne aspekty życia.

Studenci od kilku lat organizują m.in. mikołajki, majówkę, Dzień Dziecka dla dzieci z Domu Dziecka w Policach i Schroniska dla Bezdomnych Kobiet z Dziećmi w Płoni. Planują, szukają sponsorów, przeprowadzają wyszukane gry i zabawy, ale przede wszystkim są z dziećmi: rozmawiają, doradzają, czasami przytulą. Współpraca z wymienionymi placówkami jest stała, a często zdarza się, że to one zabiegają o kontakt z uczelnią, ze względu na aktywnych, ambitnych, oddanych, pełnych dobrych chęci studentów.

Safona powiedziała: „Uwieńczeniem wiedzy jest miłość”. Należy mieć nadzieję, że studenci opuszczający mury naszej uczelni, dzięki tym innowacyjnym formom kształcenia ukierunkowanym na człowieka, **będą profesjonalistami nie tylko w zawodzie pedagoga, ale również we własnej rodzinie.**

Teresa Lipko